

T I L A N N E K A T S A U S .

Laatinut Etsivä Keskuspoliisi 4/9 1920.

K o m m u n i s t i e n t o i m i n t a S u o m e s s a .

Nuoriso-osastojen Aluejärjestö toimeenpani 5/9 - kansainvälisenä nuorisopäivänä - Helsingin Työväentalon juhlasalissa suuren agitatsioonijuhlan nuorisolle. Pidet- tiin puheita, lausuttiin runoja ja esitettiin joku "pi- lakertomus", - kaikki räikeästi kommunistihenkisiä.

Kommunistimme ovat varsin huolestuneita Neu- vosto-Venäjää kohdanneista tappioista. "Kansan Työ" julkai- see 5/9, omalla otsikollaan "Auttakaa Neuvosto-Venäjää", puolalaisten kommunistien julkivassa Suomessa lehdessä on myös kyhäys, jossa yllytetään "Punaista nuorisoa liik- keelle" porvariston kimppuun ja asettamaan punalipun kor- kealle hulmuamaan.

Etsivän Keskuspoliisin saamien tietojen mu- kaan tulevat "Sosialistisen työväen puolueen" kunnallis- järjestö ja puolueen kaikkien osastojen puheenjohtajat 7/9 kokoontumaan Työväentalolle, keskustelemaan ja pää- tämään Neuvosto-Venäjältä lähitulevaisuudessa saapuvien sekä sieltä jo saapuneitten punikki-pakolaisten turvaa- misesta ja heidän toiminnastaan täällä. Tämä toiminta lienee suunniteltu siihen tapaan, että kysymyksessä ole- vat pakolaiset täällä tulevat sijoittumaan eri paik- kakunnille kautta maan ja kukin kohdallaan harjoittamaa tarmokasta bolshevistista kiihoitusta, eritoten sotilait- ten keskuudessa, valmistakseen näitä vallankumoukseen ; niinikään valmistetaan agitaattoreita ensi kutsuntaan, niin että sitten saataisiin sijoitetuiksi sellaisia kaikkiin joukko-osastoihin.

Laatinut Eeva Keskuspoliisi 4/9 1930.

K o m m u n i s t i e n t o i m i n t a S u o m e s s a

Nuoris-osastojen Aluejärjestö toimienpani 5/9
- kansainvälisessä nuorisopäivässä - Helsingin Työväentalon
juhlasalissa suuren agitatatsoimijuhlan nuorisolle. Pidet-
tiin puheita, lausuttii runoja ja esitettiin joku "pi-
lakerjomus", - kaikki räikeästi kommunistihenkisiä.

Kommunistimme ovat varsin huolestuneita Neu-
voeto-Venäjän kohdanneista tappioista. "Kansan Työ" julkais-
see 3/7, omasta osastollaan "Aistakas Neuvosto-Venäjää".
puolalaisten kommunistien julkaisemassa lehdessä
on myös kyseä, jossa vilytetään "Punaista nuorisaa liin-
keelle" porvariston kimpusta ja asettamaan punaliiton kor-
kealle palamassa.

Eeva Keskuspoliisin esittämien tietojen mu-
kaan tulevat "Sosialistisen työväen puolueen" kunnallisia
järjestö ja puoleen kaikkien osastojen puheenjohtajat
7/9 kokoukseen Työväentalolle, keskustelumaan ja puhe-
tämään Neuvosto-Venäjältä lähtölupaistuksessa saavut-
teita sieltä jo saapuneitten punikki-pakolaisten tervaa-
misesta ja heidän toiminnastaan täällä. Tämä toiminta
liikene suunniteltiin siihen tapaan, että kysymyksessä ole-
vat pakolaiset täällä tulevat sijoittumaan eri paik-
kakunnille kutsu maan ja kukin kohdallaan harjoittama
tarmokasta poliiseivastusta kihoitusta, eritoten sotilait-
ten keskuudessa, valmistukseen näitä valankumoukseen;
nimekään valmistetaan agitattoireita ensi kutsuun,
minä että aitten saatavain sijoitetuiksi solalaisia
kaikkii joukko-osastoihin.

jossa Eräs tiedustelijamme joutui joku päivä sitten sattumalta kadulla kuulemaan keskustelun kahden nähtävästi työväenluokkaan kuuluvan miehen välillä, jossa keskustelussa toinen miehistä sanoi 30/8 tavanneensa erään samana päivänä "Birger Jarl" laivalla Helsinkiin saapuneen, Amerikasta tulleen toverin. Tämä oli kertonut että hänet, useampia kielii osaavana ja hyvänä puhujana, oli Amerikassa olevien suomalaisten kommunistien toimesta lähetetty tänne harjoittamaan kiihotusta ja oli hänellä rahoja käytettävänään rajattomasti. Täällä hän tulisi asumaan Sörnäisissä ja oli hänellä aikomus ensi tilassa esitelmöidä täällä kommunistien toiminnasta Amerikassa.

Suomen Postihallitukselle on saapunut eräänlainen uhkauskirje. Kuorella on yläreunassa painettuna "Suomen Kansanvaltuuskunta. Posti- ja tiedotusasiain osasto." Itse kirje kuuluu seuraavasti:

"Pietarissa . . .
Kuulkaas Hyvät Lahtari Herrat Eiköhän Teille tule kohta kiire ottamaan takas toimiinsa ne syyttömästi erotetut posteljoonit joilla ei ole vähkään syytä kapinaa vaan me kansanvaltuuskunnan jäsenet panimme heitälujalle että pysivät toimissa Kyllä tämä meidän Bolsevikki nyrkki on niin raudan kova että kyllä teidän on sitä kuuneltava mitä se määrää.

Kyllä me teidät Perkeleen Lahtarit villä hirtämme.

Pirretty Pietarissa Kansanvaltuuskunnan jäsenen puolesta vakava varoitus ihmis elämän kansa leikkimästä korjattaa rikoksen pian enekun myöhään. "

Lakkoliikkeet.

Helsingin järjestyneiden metallityöntekijäin keskusjärjestö oli 5/9 toimeenpannut Työväentalolla kokouksen,

Eräs tiedustelijamme joutui joku päivä aitten astu-
malta kadulla kuulmaan keskustelun kahden nähtävästi työ-
väenluokkaan kuuluvan miehen välillä, jossa keskustelussa toi-
nen miehistä sanot 30/8 tavanneensa erään samana päivänä
"Birger Jari" laivalle Helsinkiin saapuneen, Amerikasta tui-
leen toverin. Tämä oli kerennut että hänet, useampi kie-
lis osavansa ja hyvänä puhujana, oli Amerikassa olevien
suomalaisien kommunistien toimasta lähetetty tänne harjoit-
tamään kihoitusta ja oli hänellä rahoja käytettäväänsään
rajattomasti. Tällä hän tulisi saamaan Sönnäissä ja oli
hänellä aikomus ensi tilassa esitelmöidä täällä kommuni-
stien toiminnasta Amerikassa.

Suomen Postinallittukselle on saapunut eräänlainen up-
kauksikirje. Kirjeellä on yläreunassa painettuna "Suomen Kan-
sannallistuskunta. Posti- ja tiedotusasiain osasto." Ise kirje
kuului seuraavasti:

"Pietariassa
Kuulkaas Hyvät Laharit Herrat Eiköhan Teil-
le tule kohta kiire ottamaan takaa toiminnas ne syvyytö-
mästi erotett posteljoonit joilla ei ole vähkään syvää
kapinaa vaan ne kansannallistuskunnan jäsenne panimme heitett
lujalle että pyäivät toimiasa Kyllä tämä meidän Bolae-
vikki nyrkki on niin raudan kova että kyllä teidän on
aita kuunneltava mitä se määrää.
Kyllä me teidät Parkaleen Laharit villis
hittämme

Piirretty Pietariassa Kansannallistuskunnan jäse-
nen puolesta vakava varoitus ihmis elämän kansa leikkimis-
tä korjattakaa rikoksen pian enekun myöhään."

Lakkoilikeet.

Helainkin järjestyneiden metallityöntekijöiden kes-
kuajärjestö on 5/9 toimeenpannut Työväenvaliolla kokouksen.

jossa keskusteltiin kalliista ajasta sekä palkkaoloista. Kokouksessa, jossa oli läsnä noin 250 henkeä, lausuttiin että nykyiset palkat ovat riittämättömät, että on käytettävä kaikkia mahdollisia keinoja niiden korottamiseksi ja että palkankorotusvaatimusten tekemiseen on nyt juuri sopiva aika, sillä "herroilla on paljon ja kiireellisiä töitä, joten he, varsinkin kun vaatimukset esitetään yhtä kaa kautta maan, eivät voi tehdä sulkua, vaan on heidän myönnyttävä vaatimuksiin". Myöskin olisi koetettava saada omia puoluelaisia kunnanvaltuustoon sekä hallituksen jäseniksi. Mitään varsinaista päätöstä kokouksessa ei kuitenkaan tehty, vaan jätettiin ammattiliiton tehtäväksi valmistaa ja järjestää lähemmät toimenpiteet.

Helsingin kunnallisten laitosten työläiset pitävät 30/8 Kansantalolla kokouksen, jossa käsiteltiin kysymystä palkankorotusvaatimuksen esittämisestä asianomaisille isännistöille. Päätettiin vaatia 40-45% korotusta nykyisiin palkkoihin, joka korotus olisi laskettava k.v. elokuun 15 päivästä. Vastausta päätettiin vaatia, samoin kuin kaasu- ja sähkötyöläiset ovat päättäneet, kuluvan syyskuun 8 päivään mennessä. Sen varalta, että palkankorotusvaatimukseen ei saataisi tyydyttävää vastausta, ehdotettiin kokouksessa yleistä lakkoa, mikä ehdotus otettiin vastaan voimakkaila hyvähuudoilla.

Helsingissä olevalla Fennian tupakkatehtaalla ovat työläiset päättäneet ryhtyä laksoon kul. syyskuun 15 päivästä.

Turussa jatkuu kirvesmiesten lakko edelleen, kun ei vielä ole aikaansaatu sopimusta työläisten kanssa. Syyskuun 6 päivän aamulla lopetetaan kaikilla uutisrakennuksilla rakennustyöt sekä myöskin korjaustyöt elleivät kirvesmiehet siihen mennessä ole alottaneet työtään.

Muuten jatkuu työmailla valkoisten työläisten vainoaminen. Niinpä esimerkiksi 4/9 Kupittaan Saviteollisuus O/Y työmaalla vaadittiin että eräs Viron ja Aunuksen retki-

joissa keskusteltiin kalliista ajasta sekä palkkoloista. Kokouksessa, jossa oli läsnä noin 250 henkeä, lausuttin että nykyiset palkat ovat riittämättömät, ettei on käy- tettäviä kaikkia mahdollisia keinoja niiden korottamiseksi ja että palkankorotusvastustusten tekemiseen on nyt juuri sopiva aika, sillä "herroilla on paljon ja kiireellisiä töitä, joten he, varsinkin kun vastustukset esitetään yhtä- kaa kautta maan, eivät voi tehdä sulku vaan on heidän myönnyttävä vaatimuksia". Myöskin olisi koetettava saada omia puolueilaisia kunnansvaltuustoon sekä hallituksen jäse- miksi. Missä varsinaista päästä kokouksessa ei kuitenkaan tehty, vaan jätettiin ammattiliiton tehtäväksi valmistaa ja jättää lähemmät toimenpiteet.

Helsingin kunnallisten laitojen työlliset pitivät 30/8 Kansantalolla kokouksen, jossa käsiteltiin kysymystä pal- kankorotusvastustuksen esittamisestä asiantuntijille ja ammattii- li. Päätettiin vastata 40-45% korotusta nykyisiin palkkoihin, joka korotus olisi, lausuttava k.v. elokuun 15 päivästä. Vaa- tusta päätettiin vastata, samoin kuin kassa- ja sähkötyölliset ovat päättäneet, kuivan syyskuun 8 päivän mennessä. Sen varalta, että palkankorotusvastustukseen ei saataisi työttyä vaa- tusta, ehdotettiin kokouksessa yleistä lakko, mikä ehdotus oteti- tiin vastaan voimakkailla hyväksymillä.

Helsingissä olevalla Fennian tupakkatehtaalilla ovat työlliset päättäneet ryhtyä lakoon kul. syyskuun 15 päivästä.

Tuusula Jatkun kirvesmiesten lakko edelleen, kun ei vielä ole aikansaatu sopimusta työllisten kanssa. Syyskuun 6 päivän aamulla lopetetaan kaikilla uutarikennuksilla rakennustyöt sekä myöskin korjaustyöt elleivät kirvesmiehet siihen mennessä ole aloittaneet työtään.

Muuten jatkun työmaille valkoisten työllisten val- nominen. Niinpä esimerkiksi 4/9 Kupittaan Saviteollisuus Oy työmaille vaadittiin että eräs Viron ja Annuksen rekti-

kuntiin osaaottanut työmies erotettaisiin töistä uhalla että muut työläiset vastaisessa tapauksessa lopettavat työnsä. Vaatimusta^{ei} noudatettu. Työläiset ovat nyt lakossa; kuusi lakkolaisten johtomiehistä ja pääylyttäjistä on pidätetty.

Vaasassa jatkuu Onkilahden konepajan työläisten lakko edelleen.

Vaskiluodon satamassa lopettivat lastaustyöntekijät työnsä 3/9 aamulla, ryhtyen lakkoon. Lakon arvellaan olevan taloudellista laatua. Sovittelut isännistön ja työläisten kesken ovat käynnissä ja luullaan niiden johtavan suotuisaan tulokseen.

Viime tilannekatsauksessa mainittu Reposaaren lakko jatkuu yhä. Kannatuslakkoon ovat ryhtyneet Haminaholman, Pihlavan, Seikun ja Wanhan sahan lastaajat ja lotjamiehet. Syyskuun 2 päivään mennessä oli saatu muualta työväkeä noin 400 miestä ja lisää miehiä on tulossa, joten työt toivotaan saavan pian täyteen käyntiin. Reposaarelle matkalla oleville höyrylaivoille on sähköteitse annettu tieto, etteivät saapuisi Reposaarelle ennenkun asema siellä on selvinyt.- N.k. "rikkurit", eli "Pihkalan työarmeija",^{mukaan} ovat tiedustelijaimme ilmoituksen melkein joka ilta ammuskelleet hämärän tultua ja on ammunta kestänyt noin puoliyöhön. Mahdollisesti ampuvat myöskin jotkut aseita omaavat lakkolaiset. Saaren asukkaat toivovat sinne saatavan lisää poliisivoimaa ainakin parikymmentä miestä, koska paikallinen poliisivoima, 6 miestä, on voimaton järjestyksen ylläpitoon. 2/9 illalla piiritti noin 50-60 miestä, "Pihkalan armeijalaisia", Reposaaren poliisikonttorin, vaatien vapaaksi kahta pidätettyä toveriaan, johon ei kuitenkaan suostuttu. Lakkolaiset^{kuitenkin} ovat yleensä esiintyneet moitteettomasti. 2/9 kävi 11 lakkolaisten "pomoa" pyrkimässä takaisin töihin.

Syyskuun 1 päivänä ryhtyivät Tampereen kaupungin nuohoojat lakkoon, koska heidän palkankorotusvaatimukseensa ei oltu suostuttu.

kuuluiin osastottanut työmies erotettaihin töistä uhalta et-
tä muut työläiset vastaisessa tapauksessa lopettavat työn-
sä. Vastimuksena ^{ei}oudatettu. Työläiset ovat nyt lakossa; kuusi
lakkoilaisen johtomiehistä ja pääsihteeristä on pidetty.
Vaasassa lakko Onkilaan konepajan työläisten lak-
ko edelleen.

Vaskiladon astamassa lopettivat laastustyöntekijät
työnsä 3/9 aamulla, ryhtyen lakoon. Lakon arvelaan olevan
taloudellista lausta. Soviteltu iänmistön ja työläisten
kesken ovat käynnissä ja inulian niiden johtavan suo-
tuissaan tulokseen.

Viime tilannekatsauksessa mainittu Reposaaren lakko
jatkuu yhä. Kannattajalakkoon ovat ryhtyneet Haminaholman, Pih-
lavan, Seikun ja Wanhon sahan laataajat ja lotjamiehet. Syys-
kuun 2 päivän mennessä oli saatu muualta työväkeä noin
400 miestä ja lisää miehiä on tulossa. Joten työt toivo-
taan saavan pian täyteen käyntiin. Reposaarelle matkalla
oleville höyrylaivoille on sähköteitse annettu tieto, ettei-
vät saapuisi Reposaarelle ennenkuin saama siellä on sel-
vinnyt. - N.K. "rikkurit" eli "Pihkalan työmiehet" ovat tiedus-
telijainme ilmoituksen melkein joka ilta ammuskelleet Hä-
märän tultua ja on ammusta kestänyt noin puolijohon. Mah-
dollisesti ampuvat myöskin jotkut aseita omavast lakko-
ilaiset. Sitten saakkaat toivovat sinne saavan lisää po-
litiavoima ainekin parikymmentä miestä, koska paikallinen
politiavoima, 6 miestä, on voimaton järjestyksen ylläpitoon.
3/9 illalla pöritti noin 50-60 miestä, "Pihkalan armeijalais-
ta, Reposaaren poliisikonstoria, vastien vapakaik kahla pidi-
tettyä toveriaan, johon ei kuitenkaan suostuttu. Lakkoilaiset
ovat yleensä esiintyneet moitteettomasti. 3/9 kävi li lakko-
ilaiten "pomos" pyrkimässä takaisin töihin.

Syyskuun 1 päivänä ryhtyivät Tampereen kaupungin
nuorhojat lakoon, koska heidän palkankorotusvastimuksensa
ei oltu suostuttu.

Kuopiossa on, sähkölaitoksen lakon loputtua, syntynyt varsin omituinen lakkopuuha toiminimi Gustafson & Marjasen sähköliikkeessä. Elokuun 30 päivänä sai sanottu toiminimi metallityöntekijäin liiton Kuopion osasto N:o 46:lta kirjelmän jossa sanotaan, että mainittu osasto on elokuun 29 päivänä päättänyt julistaa liikkeen lakkotilaan. Päätöstään perustellee osasto sillä, ettei kyseessä oleva liike ^{ollut} suostunut osaston esittämään palkankorotusvaatimukseen. Tämä oli johtunut siitä syystä, että liikkeen työläiset olivat täysin tyytymättömiä palkkoihinsa. Vaatimuksessa esitetyt palkat olisivatkin olleet aivan kohtuuttomat, nousten 1 mk. 25 korkeammiksi niitä vaatimuksia, jotka Kuopion sähkölaitoksen lakkolaiset olivat esittäneet.

Toiminimen omat työläiset ovat, kuten sanottu, täysin tyytymättömiä nykyisiin palkkoihinsa eikä alote asiassa siis ole heidän taholtaan lähtöisin.

Suomen Metallityöntekijäin liiton Mikkelin os. puolesta jätettiin v.k. 24 p. palkankorotusvaatimus kaikille metallityöliikkeen harjoittajille Mikkelissä. Vastauksia pyydettiin elokuun 29 päivään mennessä. Vastaukset eivät kuitenkaan ole tyydyttäneet osastoa ja kun siten ei ole toistaiseksi päästy yksimielisyyteen, on osasto päättänyt asettaa kaikki ne liikkeet, joiden kanssa ei ole sopimusta saatu aikaan, saartotilaan ja varottaa metallityöläisiä muilta paikakunnilta saapumasta Mikkeliin kunnes on saatu aikaan sopimus.

Stockforsin O/Y:n tehtaalla oli tehtaan insinööri ilmoittanut työläisille, että he saavat ruveta töihin elokuun 30 päivänä klo 12 päivällä jos haluavat, muuten tehdas pannaan seisomaan; työläiset suostuivat jäämään edelleen töihin ja alottivat työt elokuun 30 päivänä klo 12 päivällä. Pahan kiihoittaja Jalmari Eriksson erotettiin työstä.

Laken kannattajia oli tehtaalla itse asiassa varsin

Suomen Metallityöntekijäin Liiton Mikkelin os. puolesta
 Jätettiin v. k. 24 p. paikanhoidonvastuu kaikille metallityö-
 liikkeen parjoittajille Mikkelissä. Vastuuksia pyydettiin
 elokuun 29 päivän mennessä. Vastaukset eivät kuitenkaan
 ole tyydyttäneet osastoa ja kun siten ei ole toistaisek-
 si päästy yksimielisyyteen, on osasto päättänyt asettaa kaik-
 ki ne liikkeet, joiden kanssa ei ole sopimusta asetu si-
 kaan, asarvoliaan ja varottaa metallityöläisiä muilla paik-
 kakunnilla sopimusta Mikkelin kunnan on asetu sikaa so-

vähän, korkeintaan 20% työläisistä. 5 vuotta vanhemmat mie-
het ja naiset on mobilisoitu varustustöihin. -

Venäläispiireistä.

Viipurissa oleskelevat venäläiset ovat kiihty-
neitä sen johdosta, että heitä häädetään asunnoistaan. He o-
vat asian johdosta valitelleet erinäisille "suurille" her-
roille. Mikäli on kuultu on heillä toiveita saada häätö-
määräykset peruutetuiksi. On myöskin havaittu että ne venä-
läiset, jotka on ehdotettu maasta karkoitettaviksi, ovat yhä
edelleenkin kaupungissa asumassa.

Itärajalta.

Karjalan kannaksella on salakuljetus, samoinkuin
viime viikollakin, verrattain vähäistä Kivennavan rajaosalla,
koska siellä olevat bolshevikit kärsivät rahan puutetta. Si-
tävastoin on liike vilkastunut Raudun - Metsäpirtin puolella,
jossa rajan yli viedään pääasiallisesti kenkiä, suolaa,
kahvia ja teetä. Salakuljetusta harjoittavat etupäässä inke-
riläiset.

N.s. "ihmisgulashaus", pakolaisten maahan tuonti,
josta mainittiin viime katsauksessa, jatkuu edelleen. Terijo-
en - Seivästön rantamalla on muodostunut oikeita yhtiöitä,
5-6 miestä yhdessä, jotka harjoittavat tätä toisinaan hyvin-
kin tuottavaa liikettä, sillä pakolaiset maksavat 10-30 tu-
hatta markkaa hengeltä tuontipalkkiota. Puheenaolevan kiik-
keen estäminen on aivan mahdotonta ilman nopeita mootto-
riveneitä, sillä rannikko on liian pitkä maalta käsin vah-
timiseen.-

Rajan toisella puolella varustaudutaan kovalla
kiireellä siltä varalta, että rauhanneuvottelut katkeavat. Ra-
jaosalla Rajajoki - Lipola kaivetaan juoksuhautoja kaikkiin

vähän, korkeintaan 30% työlläistään.

Venäjällä p i r e i t e t

Viipurissa oleksivat venäläiset ovat kiintyneet sen johdosta, että heitä häädettiin asunnostaan. He ovat asian johdosta valittelleet erimielille "suurille" herroille. Mikäli on kumittu on heillä toiveita saada hästös määräykset perustetuiksi. On myöskin havaittu että ne venäläiset, jotka on ehdotettu maasta karkoitettaviksi, ovat yhä edelleenkin kaupungissa asunmassa.

I t ä r a j a i t a .

Karjalan kannaksella on salakuljetus, samoin kuin viime viikollakin, verstaain vähäistä Kivennavan rajasaalla, koska siellä olevat polkajavälikit kärsivät rahan puutteesta. Siis väkivaltainen on liike väkivaltainen Raudun - Metaspirtin puolella, jossa rajan yli viehdään pääasiassa kankia, anolaa, kankia ja teetä. Salakuljetusta harjoittavat etupäässä inkeriläiset.

N. a. "ihmisgulaanina", pakolaisten maahan tuonti, josta mainittiin viime katsauksessa, jatkuu edelleen. Tervijoen - Seivästen rautamaille on muodostunut oikeita yhtiöitä, 5-6 miestä yhdessä, jotka harjoittavat tätä toimintaa hyvinkin tuottavassa liiketä, sillä pakolaiset maksavat 10-30 tuhatta markkaa hengeltä tuontipalkkiota. Puheensalovan liike-keen esittämisen on aivan mahdollista ilman nopeita muutoksia, sillä rannikko on liian pitkä maalle käsin vaimentamiseen.

Rajan toisella puolella varustautumista kovalla kirellä aitta varalla, että rauhannuottelut katkeavat. Rajasaalla Rajajoki - Iipola kaivetaan juoksuhaatoja kaikkialla.

tärkeämpiin paikkoihin. Kaikki 16 vuotta vanhemmat miehet ja naiset on mobilisoitu varustustoihin. -

Kommunistit ovat uudelleen avanneet vanhan kuriiritiensä Sirkiänsaaren, Huhdin ja Liippuan kylien kautta edelleen Raudun taikka Petäjäjärven kautta Viipuriin.

Kajaanin piirissä punaisten etappitien selville saamiseksi toimitetuissa tutkimuksissa on m.m. käynyt ilmi, että Kajaanin kautta on viime talven ja kuluvan kesän aikana kulkenut runsaasti miehiä Venäjälle. Varsinkin on tämä siirtyminen vilkastunut senjälkeen kun n.k. Karjalan työkansan kommuuni on alottanut toimintansa Vienan-Karjalassa. Etappitien lähtökohtana on Kajaani. Asiamiehiä on tietävästi ympäri maata ja on m.m. eräs sellainen todettu olevan Mäntsässä. Venäjälle aikovat miehet lähetetään rautateitse Kajaaniin, tiedossaan määrättyt tunnuksanat (tätä nykyä: Anna miehelle luottoa.) Kajaanissa varustetaan miehet vaatteilla, saappailla, rahoilla y.m. jonka jälkeen erikoinen opas saattaa heidät rajan taakse. Etapin pääasema Kajaanissa on työväentalo, jonka vahtimestari on etappien asiamies. Miinoan kylässä rajan toisella puolen on etap-pimiehenä Kajaanin Osuuskaupan Kuhmoniemen myymälän ent. kauppa-apulainen J.V. Härmeliin eli Kärppä, joka toimittaa miehet edelleen punajoukkoihin. Samaa etappitietä kulkee myös punaisten posti rajan taa. Etappitien johtaja on eräälle tiedustelijallemme kertonut Kajaanin kautta kulkevan "pikapostin" rajan taa. - Tutkimuksia jatketaan.

Tässä yhteydessä mainittakoon käsityskannasta, joka on varsin yleinen rajaseutuväestön keskuudessa. Hyvin monet uskovat Venäjän varmasti vielä saavan Suomen käsiinsä, eivät kä sentähden uskalla liittyä suojeluskuntiin vaikka mahdollisesti siihen haluakin olisi. Tästä käsityskannasta joh-tuva pelko vaikuttaa, että monet heistä koettavat olla ys-

tärkeimpiin paikkoihin. Kaikki 16 vuotta vanhemmat mie-
het ja naiset on mobilisoitu varustustöihin.

Kommunistit ovat uudelleen avanneet vanhan
kurittimen Sirkkälän, Huhdin ja Liipulan kylien kaut-
ta edelleen Raudun taikka Petäjäjärven kautta Viipurin.

Kajansin piirissä punaisten etapittien selvi-
tyksistä toimittajien tutkimuksissa on m.m. käynyt
ilmi, että Kajansin kautta on viime talven ja kuluvan
kesän aikana kulkenut runsaasti miehiä Venäjälle. Varsinkin
on tämä siirtyminen vilkastunut senjälkeen kun m.k. Kar-
jalan työkanan kommitti on aloittanut toimintansa Viinan-
Kajanssa. Etapittien lähtökohdista on Kajansi. Aistamiehien
on tietävästi ympäri maata ja on m.m. eräs sellainen to-
desta olevan. Venäjälle aikovat miehet lähetetään
rautateille Kajansin, tiedossa on määrätty tunnustajat (tätä
nykyä: Anna miehelle luottoa). Kajanssa varustetaan mie-
het vastavälikkeillä, esappeilla, rahoilla y.m. jonka jälkeen eri-
koisen opas asettaa heidät rajan taakse. Etapin pääasama
Kajanssa on työväentalo, jonka valtimestari on etapin
aistamies. Minnan kylässä rajan toisella puolella on etap-
pimiehenä Kajansin Osmakkaan Kannoniemen myymälän ent.
kauppa-apulainen J.V. Härmelin eli Karppe, joka toimittaa
miehet edelleen punajoukkoihin. Samas etapittien kulkee
myös punaisten postin rajan taakse. Etapittien johtaja on e-
tappille tiedustelijallemme kertonut Kajansin kautta kulke-
van "pikapostin" rajan taakse. - Tutkimuksia jatketaan.

Tässä yhteydessä mainittakoon käsitteilykannasta, joka
on varsin yleinen rajaseutuväestön keskuudessa. Hyvin monet
uskovat Venäjän varustasi vielä saavan Suomen käsiin, ei-
vättä sentään uskalla liittyä enjouskuntiin vaikea main-
nollisesti siihen halukaan olla. Tästä käsitteilykannasta joh-
tuva pelko vaikuttaa, että monet heistä koettavat olla va-

tävällisissä väleissä punaisten kanssa, minkävuoksi ovat keränneet tarkkoja tietoja rajalla olevien suomalaisten joukkojen lukumäärästä ja sijoituspaikoista, joita tietoja välittävät viholliselle.

V i e n a n - K a r j a l a s t a .

Viimeisten Vienan-Karjalasta saapuneiden tietojen ja Suomussalmella olevan tiedustelijamme ilmoituksen mukaan ovat bolshevikit ryhtyneet Vienan-Karjalassa toimeenpanemaan yleistä mobilisatsioonia, jolloin kaikki miehet 18-50 ikävuoden välillä kutsutaan aseisiin. Näin saadut miehet luullaan vietävän Puolan rintamalle. Useissa kunnissa on väestö pannut metsiin ja on joukossa punaisiakin. On myöskin saatu tietoja, että tämän syksyinen sato takavarikoidaan jo riikessä ja jaetaan siitä paikalliselle asujamistolle 12 naulaa henkilöä ja kuukautta kohti. Väestössä vallitsee yleinen tyytymättömyys. -

Vienankarjalaisten edustajakokoukseen olivat edustajansa lähettäneet, paitsi Vienan-Karjalan Väliaikaisen Hallituksen mukana olleet kuntien edustajat, myöskin Tunguen, Kontokin, Kiimasjärven ja Jyskyjärven kunnat. Kokouksessa, joka pidettiin Kuhmoniemiellä, t.k. 1 ja 2 p:nä, käsiteltiin m.m. seuraavia asioita:

Vahvistettiin maakuntapäivien päätös, että Vienan-Karjala on oleva itsenäinen valtakunta.

Vienan-Karjalasta pakolaisina saapuvat tunnetut ja luotettavat miehet sijoitetaan rajalle sotilaallisiksi järjestöiksi.

Tarpeen vaatiessa kutsutaan kaikki Suomessa olevat Vienankarjalaiset aseisiin.

Agitatsioonitoimintaan rajan tuolla puolen päätettiin ryhtyä lentolehtisten, sanomalehdistön y.m. avulla. Myöskin ulkomaille levitetään oikeita tietoja Karjalan kansan oloista ja tahdosta.

Koska varoja puuttuu tarmokkaan agitatsioonitoi-

tehtävissä valitsemalla puolesta puolesta, minnekin ovat ke-
 täneet tarkkoja tietoja rajalla olevien suomalaisten joukko-
 jen lukumäärästä ja sijaintipaikoista, jotta tietoja välit-
 tää viholliselle.

V i e n a - K a r j a l a s t a

Viimeisten Vienn-Karjalasta saapuneiden tietojen ja
 Suomessa olovan tiedustelijamme ilmoituksen mukaan o-
 vat pohanevikiit tyhynet Vienn-Karjalassa toimijamies-
 yleisiä mobilisaatioita, jolloin kaikki miehet 18-50 ikä-
 den välillä kutsutaan aseisiin. Näin saadut miehet luullaan
 viettävän Puolan rintamalla. Useissa kunnissa on väestö pa-
 ennut metsiin ja on joukossa punaistakin. On myöskin saatu
 tietoja, että tämän aikojen takavarikoita ja riis-
 sä ja jätettä siit paikalliselle asujamiehille 12 naulaa
 henkilöä ja kunkutta kotti. Väestössä vallitsee yleinen ty-
 tyttömyys.

Viennkarjalaisen edustajakokouksen olivat edusta-
 jansa lähettäneet, piteli Vienn-Karjalan Välikaisien Halli-
 tuksen mukana olleet kunnien edustajat, myöskin Tammun,
 Kontonin, Kimmajärven ja Jykyjärven kunnat. Kokouksessa, jo-
 ka pidettiin Kimmajärvellä, k. 1 ja 2 p:nä, käsiteltiin m.m.
 seuraavia asioita:

Vahvistettiin maakuntapäivien päätös, että Vienn-
 Karjala on oleva itsenäinen valtakunta.
 Vienn-Karjalasta pakolaisina saapuvat tunnustetut ja
 luotettavat miehet sijoitetaan rajalle sotilaalliseksi jär-
 jestä.

Tarpeen vastissa kutsutaan kaikki Suomessa ole-
 vat Viennkarjalaiset aseisiin.
 Aistatönnöstiminään rajan tuolla puolen pää-
 tetiin tyhyn lentokoneiden, aamuelähdien y.m. avulla.
 Myöskin ulkomaille levitetään oikeita tietoja Karjalan kan-
 aan oloista ja tahtoista.
 Koska varoja puuttuu tarmokkaan agitatoritoi-

minnan harjoittamiseen, päätettiin pyytää Suomen hallitukselta apua tähän tarkoitukseen; samalla päätettiin kääntyä kaikkien Suomen valistusjärjestöjen puoleen pyynnöllä, että ne iltamia pitämällä y.m. keräisivät varoja vienankarjalaisten hyväksi. Lähetykseen, joka esittää Suomen hallitukselle avunpyyntianomuksen, valittiin Antti Vierma, Vasili Keynäs, B. Mitro ja kapt. Mata. -

Kokouksessa olleet kuntien edustajat olivat ehdottomasti Vienan-Karjalan itsenäisyyden kannalla, kun taas kaikki Suomessa asuvat vienankarjalaiset kannattavat Suomeen liittymistä.

Osmi Holmström.

Joensuun piirissä kommunistien taipuvien työväenyhdistysten ja ammattiosastojen toiminta osoittaa yhä vilkastumista. Joensuun sos.-dem. kunnallisjärjestö on 7/9 työpäivänsä käyttänyt kesälomanaan ja pitänyt 7/9 työpäivänsä kokouksena, jossa on päätetty ryhtyä innokkaaseen agitaatioon kunnallisvaaleja varten ja valittu sitä varten erikoinen toimikunta.

Editämme tässä yhteydessä eräitä tiedustelijamme kufuneella viikolla tekemiä matkahavaintoja:

Riihimäellä ja Haukijärven pitäjässä ei ole juuri huomattavissa mitään kommunistista toimintaa.

Högforsin tehdasalueella on työväenyhdistyksen toiminta hyvin laimassa, ainoastaan "nuorempi väki" käy iltasin yhdistyksen pihalla urheilumassa. Tiedusteltuni eräältä yhdistyksen jäseneltä, kuuluuko yhdistys oikeistoi- vai vasemmistososialistiseen puolueeseen, ei tämä tien-

Johnston

Samuel J. May